

РОЗДІЛ 8. ГРОШІ, ФІНАНСИ І КРЕДИТ

ВАЛЮТНІ ОПЕРАЦІЇ КОМЕРЦІЙНИХ БАНКІВ

CURRENCY OPERATIONS OF COMMERCIAL BANKS

УДК 336

Алескерова Ю.В.

д.е.н., старший науковий співробітник,
доцент кафедри фінансів,
банківської справи та страхування
Вінницький національний
аграрний університет
Кізлик О.С.
студент
Вінницький національний
аграрний університет

У статті досліджено сутність валютних операцій в Україні. Розкрито нові зміни та тенденції валютних операцій згідно з новим Законом України щодо цього. Проаналізовано валютні операції, які проводять комерційні банки згідно з ліцензією НБУ. Показано сутність валютних операцій на міжнародному ринку. Доведено, що виконання всіх банківських операцій, пов'язаних з іноземною валютою, вимагає особливого уміння; не випадково західні бізнесмени називають валютні операції не наукою, а мистецтвом, яким повинен володіти кожен банк, який бажає домогтися успіху в міжнародному бізнесі, адже це все актуальніше постає на сучасному ринку України, оскільки глибина структурна перебудова зовнішньоекономічної діяльності нашої країни вимагає відповідних змін в роботі банків у всьому різноманітті їхніх зовнішніх та внутрішніх зв'язків. Проаналізовано розширення міжнародних зв'язків та зростаючу інтернаціоналізацію господарського життя, яка викликає об'єктивну необхідність вивчення обміну одних національних грошових одиниць на інші.

Ключові слова: валютні операції, комерційні банки, Закон України, банківські операції, ліцензія, хеджування, опціон, Україна.

В статье исследована сущность валютных операций в Украине. Раскрыты новые

изменения и тенденции валютных операций согласно новому Закону Украины касательно этого. Проанализированы валютные операции, которые проводят коммерческие банки согласно лицензии НБУ. Показана сущность валютных операций на международном рынке. Доказано, что выполнение всех банковских операций, связанных с иностранной валютой, требует особого умения; не случайно западные бизнесмены называют валютные операции не наукой, а искусством, которым должен обладать каждый банк, желающий добиться успеха в международном бизнесе, ведь это все актуальнее становится на современном рынке Украины, поскольку глубинная структурная перестройка внешнеэкономической деятельности нашей страны требует соответствующих изменений в работе банков во всем многообразии их внешних и внутренних связей. Проанализированы расширения международных связей и растущая интернационализация хозяйственной жизни, которая вызывает объективную необходимость изучения обмена одних национальных денежных единиц на другие.

Ключевые слова: валютные операции, коммерческие банки, Закон Украины, банковские операции, лицензия, хеджирование, опцион, Украина.

The essence of foreign exchange operations in Ukraine is investigated. Revealed, new changes and tendencies in foreign exchange operations according to the new Law of Ukraine in this direction. The analysis of currency operations carried out by commercial banks in accordance with the NBU license. The essence of foreign exchange operations in the international market is shown. It is proved that the execution of all banking transactions involving foreign currency requires special skills, and it is not by accident that Western businessmen call foreign exchange operations, or not science, but the art that should be owned by every bank wishing to succeed in international business. This is even more actuality in the modern Ukrainian market, as a deep structural restructuring of foreign economic activity of our country requires appropriate changes in the work of banks in all the diversity of their external and internal ties. In conclusion, it should be noted that the implementation of all banking operations related to foreign currency requires special skills, and it is not by accident that Western businessmen call foreign exchange operations, or not science, but the art that should be owned by every bank wishing to succeed in international business. This is even more actuality in the modern Ukrainian market, as a deep structural restructuring of foreign economic activity of our country requires appropriate changes in the work of banks in all the diversity of their external and internal ties. The formation of the currency market in Ukraine has its own specific character, which is to preserve the still very high degree of its centralization. This is due to the limited volume of currency resources in the country as a whole and, in particular, from authorized banks with insufficiently established contacts of honey by authorized banks, due to the fact that the system of credit relations in the centralized economy was based on a vertical principle. However, there are reasons to believe that in the long run, the foreign exchange market of Ukraine will develop in line with the basic laws that are in international practice. In the meantime, it should be borne in mind that at the initial stage of development any national currency market will be regulated. The volume of foreign exchange operations of authorized banks depends on the size (limit) of funds on their accounts in foreign currency.

Key words: currency transactions, commercial banks, law of Ukraine, banking operations, license, hedging, option, Ukraine.

Постановка проблеми. Сучасний валютний ринок є складною та динамічною економічною системою, яка функціонує в рамках усього світового господарства. Валютний ринок безперервно розвивався, ускладнявся та пристосовувався до нових умов, пройшов шлях від локальних центрів торгівлі векселями в іноземних валютах до фактично єдиного, справжнього міжнародного ринку, економічну роль якого важко переоцінити.

Банківська діяльність щодо здійснення операцій в іноземній валюті має тенденцію до встановлення однакового діапазону ціни на конкретну

валюту в усіх світових фінансових центрах. Якщо в якийсь момент ринкова ставка в одному фінансовому центрі сильно відхиляється від середньої, рівновага відновлюється за допомогою арбітражу, який є процесом отримання вигоди з відмінностей ціни в різних місцях. Отже, валютний бізнес діє як дуже важливий регулятор грошової системи.

З бурхливим розвитком банківської системи в Україні та появою нових банків, які отримали ліцензії на здійснення валютних операцій, виникає необхідність подальшого розвитку зовнішньоекономічної діяльності нашої країни. Багато

комерційних банків, отримавши ліцензію на проведення валютних операцій, зіткнулися з труднощами щодо їх проведення.

У зв'язку з цим виникає необхідність вивчення та використання досвіду роботи іноземних банків на валютних ринках і механізму проведення валютних операцій на ньому.

Знання техніки проведення валютних операцій на ринку дає змогу банкам та учасникам зовнішньоторговельних угод страхуватися від валютних ризиків, уникати необґрунтованих втрат іноземної валюти, отримувати додатковий прибуток на спекулятивній грі та різниці курсів. Все це покликане допомогти банкам України освоїти міжнародний валютний ринок.

Розширюються міжнародні зв'язки, зростаючи інтернаціоналізація господарського життя викликає об'єктивну необхідність вивчення обміну одних національних грошових одиниць на інші.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичною та методологічною основою роботи стали праці провідних вітчизняних фахівців, таких як Л.О. Вдовенко [3], Ю.В. Алескерова [2], О.О. Прутська, що розкривають закономірності та особливості валютних операцій в комерційному банку.

Постановка завдання. Отже, метою статті є розгляд валютних операцій, які проводяться комерційними банками України в сучасних умовах, та їх поліпшення. Разом з розвитком та вдосконаленням валютного ринку розвивалися та вдосконалювалися валютні операції, з'являлися їх нові види, поліпшувалася техніка їх проведення. Цей розвиток можна простежити за допомогою того факту, що до появи комерційних банків валютними операціями в країні займався тільки один банк, а саме Зовнішекономбанк СРСР, тому ця тематика є актуальною та потребує дослідження.

Виклад основного матеріалу дослідження. Найзначнішим у світі фінансовим ринком є валютний, де щодня відбуваються валютні операції комерційних банків.

Основними учасниками валютних ринків є:

- комерційні банки;
- імпортери та експортери, які оплачують або отримують валюту за товар;
- інвестори, що купують та продають іноземні акції;
- валютні брокери, які здійснюють операції з валютою на замовлення клієнта;
- дилери, які проводять спекулятивні операції з валютою;
- трейдери валютного ринку.

Валютні операції – це невід'ємна частина сучасної світової економіки, що пов'язана з розвитком зовнішньоекономічної діяльності, все більшою інтеграцією фінансового ринку країни у фінансову систему світу. Водночас держава повинна зберігати контроль над рухом іноземної валюти,

проводити облік валютних операцій. Всі валютні операції проводяться виключно через систему уповноважених комерційних банків.

Виділяють такі види валютних операцій:

1) валютні операції банків з міжнародних розрахунків, пов'язані з експортом або імпортом товарів та послуг;

2) встановлення кореспондентських відносин з іноземними банками (для проведення міжнародних розрахунків комерційний банк повинен відкрити в іноземних банках і банках своєї країни спеціальні кореспондентські рахунки);

3) валютні операції банків щодо залучення грошових коштів (до таких операцій належать залучення міжбанківських депозитів, депозитів юридичних та фізичних осіб; видача кредитів; їх розміщення на міжбанківському ринку);

4) неторгові операції, пов'язані з обслуговуванням комерційними банками клієнтів за розрахунками експорту або імпорту товарів та послуг (покупка й продаж валюти, випуск та обслуговування пластикових карт);

5) конверсійні операції банків, що передбачають операції з купівлі або продажу іноземної валюти на валюту України (такі угоди найчастіше виконуються в день їх укладення (угоди типу Today), існують також угоди Tomorrow (датою валютування є наступний робочий день), угоди типу Spot (датою валютування є другий робочий день після операції));

6) валютні операції комерційних банків з відкриття та ведення рахунків (такий вид операцій передбачає відкриття рахунку для фізичної або юридичної особи в іноземній валюті та виконання різних дій з рахунком).

Фізичні особи матимуть можливість обмінювати валюту онлайн на суму до 150 тис. грн. на день [1].

Спочатку така послуга буде не скрізь доступною, проте згодом її запровадить більшість банків. Водночас звичні обмінники існуватимуть, поки існуватиме тіньова економіка.

Згідно зі статтею 47 (банківські операції) Закону України «Про банки та банківську діяльність» за умови отримання письмового дозволу Національного банку України банки мають право здійснювати такі валютні операції за дорученням клієнтів або від свого імені:

- з інструментами грошового ринку;
- з інструментами, що базуються на обмінних курсах та відсотках;
- з фінансовими ф'ючерсами та опціонами.

Проаналізуємо перспективні стратегії та технології операцій валютного хеджування з використанням похідних фінансових інструментів. Спред – це стратегія, що складається в одночасній покупці та продажу ф'ючерсних контрактів. Інвестор та банк-хеджер використовує її, коли думає, що різниця між цінами контрактів у майбутньому пови-

нна змінитися. Хеджування – це страхування від несприятливої зміни ринкової кон'юнктури.

Недолік хеджування полягає в тому, що воно не дає змогу хеджеру скористатися сприятливим розвитком подій. Хеджування продажом ф'ючерсного контракту використовують для страхування від падіння ціни базисного активу, хеджування покупкою – від її підвищення. За неповного хеджування використовують коефіцієнт хеджування. Він розраховується на основі статистичних даних зміни цін розглянутого активу та ф'ючерсного контракту за попередні періоди часу.

Тимчасові періоди вибираються рівними терміну хеджування. Найпростішими ф'ючерсними стратегіями є покупка та продаж ф'ючерсного контракту. Інвестор може також одночасно відкрити й коротку, й довгу позиції за ф'ючерсними контрактами. Така стратегія називається спредом або стреддлом. Інвестор виконує такі дії, коли думає, що різниця між цінами різних ф'ючерсних контрактів не відповідає ціні доставки або значенням, що зазвичай спостерігаються. Формування спреда є менш ризикованою стратегією, ніж відкриття тільки довгої або короткої позиції. За допомогою спреда інвестор виключає ризик втрат, пов'язаних із загальним рівнем коливання цін, і розраховує отримання прибутку за рахунок цінових відхилень. Розрізняють часовий, міжвалютний спред і спред між ринками. Часовий спред складається в одночасній покупці та продажу ф'ючерсних контрактів на той самий актив з різними датами виконання. Мета стратегії полягає в отриманні прибутку від змін у співвідношенні цін контрактів. Розрізняють спред «бика» і спред «ведмедя».

Спред «бика» припускає довгу позицію за далеким контрактом і коротку – за ближнім. Спред «ведмедя» включає коротку позицію за далеким контрактом і довгу – за ближнім.

Коли інвестор формує першу стратегію, то говорять, що він купує спред, коли другу – продає. Інвестор купує спред, якщо думає, що величина спреда повинна зрости; продає спред, коли розраховує на його зменшення. Наступна стратегія поєднує одночасно три контракти й називається спредом «метелика». Вона включає спред «бика» і спред «ведмедя», у яких середній ф'ючерсний контракт є загальним. Інвестор використовує цю стратегію, коли між середнім та крайнім контрактами не дотримується необхідна величина спреда, однак незрозуміло, у який бік зміняться ф'ючерсні ціни. Міжвалютний спред складається у заключенні ф'ючерсних контрактів на різні, але взаємно конвертовані валюти задля отримання прибутку від змін у співвідношенні цін контрактів.

Якщо на різних біржах обертаються ф'ючерсні контракти на той самий базисний актив, то можна створити між ними спред під час виникнення істотної різниці у ф'ючерсних цінах на цих бір-

жах [8]. Існує хеджування продажом та покупкою ф'ючерсного контракту. Хеджування продажом контракту використовується для страхування від майбутнього падіння ціни на спотовому ринку, хеджування покупкою – від її підвищення. На практиці повне хеджування трапляється рідко, тому що терміни виконання ф'ючерсного контракту та здійснення спотової угоди можуть не збігатися.

В результаті не буде повного збігу ф'ючерсної та спотової цін, а хеджер може як одержати деякий виграш, так і понести збитки, хоча за величиною вони будуть менше, ніж у разі відмовлення від страхування, тому хеджер повинен прагнути звести до мінімуму час між закінченням хеджа та закінченням терміну ф'ючерсного контракту. Для хеджування варто вибирати ф'ючерсний контракт, що минає після здійснення спотової угоди. Хеджування за допомогою найближчого ф'ючерсного контракту називають спот-хеджуванням. Відкривши позицію за ф'ючерсним контрактом, хеджер має оплачувати негативну варіаційну маржу, якщо кон'юнктура на ф'ючерсному ринку буде розвиватися для нього не в сприятливий бік. Чим більше часу залишається до терміну закінчення контракту, тим більш можливим є розкид коливання ф'ючерсної ціни, відповідно, негативна маржа. Щоби зменшити витрати фінансування позиції, доцільно хеджувати ризик шляхом послідовного виконання низки короткострокових ф'ючерсних контрактів.

Наприклад, період хеджування складає три місяці. Хеджер спочатку відкриє позицію за контрактом, що минає через місяць. Перед його закінченням він закриває позицію за цим контрактом і відкриває позицію за наступним місячним контрактом, а по його закінченні переключиться на третій контракт. На біржі може бути відсутнім контракт на необхідний базисний актив. У такому разі для страхування вибирається контракт на родинний актив. Така техніка називається кросс-хеджуванням.

У процесі торгівлі узгоджується величина премії опціону. На той самий базисний актив біржа може мати одночасно декілька опціонних контрактів, що відрізняються один від одного як ціною виконання, так і термінами витікання.

Слід зазначити, що в середині 80-х років найбільш популярним стало використання опціонів для страхування портфеля («portfolio insurance»). Використовують такий опціон, як пута на індекс, що дуже схожий на портфель інвестора. За допомогою опціонів інвестор може також страхуватися від зростання або падіння ціни конкретного активу, що його цікавить. Якщо вкладник хеджує свою позицію від зростання ціни активу, йому варто купити опціон колл або продати опціон пута. Інакше інвестор страхується тільки на величину премії, отриманої від продажу опціону пута.

Висновки з проведеного дослідження. Основне завдання комерційного банку полягає у витягу

максимального прибутку. Шляхи зростання банківського прибутку можуть бути різними. Це й розширення номенклатури, що надається банком, й підвищення ціни за надані послуги, й скорочення витрат банківської діяльності. Звичайно, найбільш легким шляхом збільшення доходів банку є підвищення цін на банківські послуги. Водночас їх рівень не безмежний. Серед безлічі чинників, які визначають рівень цін на банківські послуги, головними є формування конкурентного ринкового середовища, розширення пропозиції банківських послуг, а також регулююча роль держави, яка здійснюється насамперед через встановлення облікової ставки Центральним банком України.

Специфіка банківської діяльності полягає в тому, що партнерські відносини банку з клієнтами базуються на взаємній зацікавленості, тобто найбільш ефективному поєднанні їх інтересів у зростанні доходів. При цьому слід враховувати, що свої цілі банк може реалізувати лише через задоволення потреб своїх клієнтів, тому банку надзвичайно важливо здійснювати оптимальне структурування цих інтересів та своєї діяльності як у тимчасовому аспекті, так і щодо послуг, що надаються у сферах активних та пасивних операцій.

На сучасному етапі розвитку збільшення прибутку є можливим за рахунок удосконалення вже впроваджених операцій та введення нових.

На підставі проведеного аналізу валютних операцій пропонуються такі шляхи щодо підвищення прибутковості валютних операцій банку:

- операції з виконання форвардних контрактів на придбання-продаж валюти;
- оптимізація процентних ставок за валютними депозитами та кредитами;
- технології проведення термінових операцій;
- оптимізація роботи банківських пунктів обміну валют;
- відкриття 10 нових банкоматів;
- випуск кредитних карток;
- випуск дисконтних карток;
- випуск мультивалютних смарт-карток;
- управління рахунком через Інтернет, мобільні телефони.

Хочеться відзначити, що виконання всіх банківських операцій, пов'язаних з іноземною валютою, вимагає особливого уміння; не випадково західні бізнесмени називають валютні операції не наукою, а мистецтвом, яким повинен володіти кожен банк, який бажає домогтися успіху в міжнародному бізнесі.

Це є ще актуальнішим на сучасному ринку України, оскільки глибинна структурна перебудова зовнішньоекономічної діяльності нашої країни вимагає відповідних змін у роботі банків у всьому різноманітті їхніх зовнішніх та внутрішніх зв'язків.

Становлення валютного ринку в Україні має свою специфіку, яка полягає у збереженні поки ще дуже високого ступеня його централізації.

Це пов'язане з обмеженим обсягом валютних ресурсів країні загалом та уповноважених банків зокрема, недостатньою кількістю налагоджених контактів між уповноваженими банками у зв'язку з тим, що система кредитних відносин у централизованій економіці будувалася за вертикальним принципом.

Проте є підстави вважати, що в перспективі валютний ринок України буде розвиватися щодо основних закономірностей, як і в міжнародній практиці. Поки що слід мати на увазі, що на початковому етапі розвитку будь-який національний валютний ринок буде регулюватися. Обсяг валютних операцій уповноважених банків залежить від розміру (ліміту) коштів на їх рахунках в іноземній валюті. Зарубіжний досвід свідчить про те, що істотна децентралізація валютних операцій та активів відбувається тільки на певному етапі розвитку валютного ринку, який характеризується значним зростанням обсягу зовнішньої торгівлі, зміцненням зовнішньоторговельних позицій фірм та компаній, а також платоспроможності комерційних банків. Лише після закінчення досить тривалого періоду часу відпадає гостра необхідність встановлення лімітів відкритої валютної позиції для комерційних банків та обов'язкового продажу частини валютної виручки для підприємств.

Вжиття запропонованих заходів дасть змогу не тільки зберегти клієнтську базу, але й значно її розширити, збільшити обсяг залучених коштів, поліпшити структуру депозитного портфеля щодо його вартості та ліквідності, вийти на новий якісний рівень обслуговування валютних послуг в Україні.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Про валюту і валютні операції : Закон України від 21 червня 2018 року № 2473-VIII. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T182473.html (дата звернення: 02.05.2019).
2. Алескерова Ю.В., Вільчинська Н.Л., Овчаров М.Я. Фінансово-інноваційні банківські технології для аграрних підприємств (аграрні розписки). *Причорноморські економічні студії*. 2018. Вип. 16. С. 168-174.
3. Вдовенко Л.О. Роль комерційних банків у розвитку економіки України. *Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки)*. 2013. № 1 (3). С. 65-70.
4. Майборода О.В. Управління фінансовими потоками підприємства : дис. ... канд. екон. наук : спец. 08.04.01. Суми, 2006. 244 с.
5. Курбатов О.Н. Финансовая логистика в коммерческих банках. *Логистика*. 2010. № 4. С. 123-127.
6. Показники фінансової звітності банків України. URL: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=34661442&cat_id=34798593 (дата звернення: 02.05.2019).
7. Михальський В.В. Роль фінансового ринку в економічному розвитку реального сектора економіки : монографія. Київ, 2007. 296 с.

8. Сенченко О.В. Світовий досвід в організації проведення нагляду за фінансовою сферою. *Актуальні проблеми економіки*. 2010. № 7. С. 42-47.

9. Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг : Закон України від 12 липня 2001 року № 2664-III / Верховна Рада України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2664-14> (дата звернення: 15.03.2019).

REFERENCES:

1. *Pro valyutu i valyutni operatsiyi* : zakon Ukraini vid 21.06.2018 № 2473-VIII. Rezhim dostupu: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T182473.html (application dated: 02.05.2019).

2. Aleskerova Yu.V., Vilchinska N.L., Ovcharov M.Ya. (2018) *Finansovo-Innovatsyni bankivski tehnologiyi dlya agrarnih pidpriemstv (agrarni rozpiski)*. [Financial-innovative banking technologies for agricultural enterprises (agrarian receipts)]. *Prichornomors'ki ekonomichni studii*. [Black Sea Economic Studies]. Vip. 16. S. 168-174 (in Ukrainian).

3. Vdovenko L.O. (2013). *Rol komertsiiynykh bankiv u rozvytku ekonomiky Ukrainy* [The role of commercial banks in the development of economy of Ukraine]. *Zbirnyk naukovykh prats Tavriiskoho derzhavnoho ahrotekhnolohichnoho universytetu (ekonomichni nauky)* – Collection of scientific papers of Tavria State Agro Technological University (economic science), no. 1 (3), pp. 65-70. Retrieved from: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znptdau_2013_1_3_10 (in Ukrainian).

4. Majboroda O.V. (2006) *Upravlinnia fiansovymy potokamy pidpriemstva: dys. ... kand. ekon. nauk*: 08.04.01. [Management of financial flows of the enterprise]. Sumy. 244 s. (in Ukrainian).

5. Kurbatov O.N. (2010) *Fynansovaia lohystyka v kommercheskykh bankakh*. [Financial logistics in commercial banks]. *Lohystyka*. [Logistics]. P. 4. S. 123-127 (in Russian).

6. *Analitichnyi ohliad bankivskoi systemy Ukrainy za rezultatamy 2016 roku* [Analytical review of the banking system of Ukraine according to the results of the year 2016]. Retrieved from: http://rurik.com.ua/documents/research/bank_system_4_kv_2016.pdf (in Ukrainian).

7. Mikhal's'kiy V.V. (2007) *Rol' finansovogo rinku v ekonomichnomu rozvitku real'nogo sektora ekonomiki* : monografiya. [The role of the financial market in the economic development of the real sector of the economy]. K. 296 s. (application dated: 15.03.2019).

8. Senchenko O.V. (2010) *Svitoviy dosvid v organizatsii provedennya naglyadu za finansovoyu sferoyu*. [World experience in organizing supervision of the financial sector]. *Aktual'ni problemi ekonomiki*. [Actual problems of the economy]. Vol. 7. S. 42-47 (in Ukrainian).

9. *Pro finansovi poslugi ta derzhavne reguluvannya rinkiv finansovykh poslug* : Zakon Ukraini vid 12.07.2001 № 2664-III. Rezhim dostupu: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2664-14> (application dated: 15.03.2019).

Aleskerova Yuliia

Doctor of Economic Sciences, Senior Researcher,
Senior Lecturer at Department of Finance, Banking and Insurance
Vinnytsia National Agrarian University

Kizlik Olena

Student
Vinnytsia National Agrarian University

CURRENCY OPERATIONS OF COMMERCIAL BANKS

The modern currency market is a complex and dynamic economic system that functions within the entire world economy. The foreign exchange market continuously developed, complicated and adapted to new conditions, went from local trading centers to foreign currency bills in a truly unique, genuine international market, whose economic role is difficult to overestimate.

Together with the development and improvement of the foreign exchange market, currency transactions were improved and improved, new types appeared, and the technique of conducting them improved. This development can be traced on the following features: until the emergence of commercial banks currency operations in the country was engaged only one bank – Vnesheconombank of the USSR.

Banking activities in the field of transactions in foreign currency inevitably tends to establish the same range of prices for a specific currency in all world financial centers. If at one point the market rate in one financial center is too deviating from the average, the equilibrium is restored with the help of arbitration, which is a process of obtaining benefits from differences in prices in different places. Thus, the currency business acts as a very important regulator in the monetary system.

With the rapid development of the banking system in Ukraine and the emergence of new banks that have received licenses for foreign exchange operations, there is a need for further development of foreign economic activity of our country. Many commercial banks, having received a license for foreign exchange operations, faced difficulties in their conduct.

In connection with this, there is a need to study and use the experience of foreign banks in foreign exchange markets and the mechanism of currency transactions on it.

The specificity of banking is that the bank's customer relationship with clients is based on mutual interest – the most effective combination of their interests in the growth of income. It should be borne in mind that your goals can only be realized by meeting the needs of its clients. Therefore, it is extremely important for the bank to optimize the structuring of these interests and their activities both in the temporary aspect and in the services provided in the spheres of active and passive operations.

In conclusion, it should be noted that the implementation of all banking operations related to foreign currency requires special skills, and it is not by accident that Western businessmen call foreign exchange operations, or not science, but the art that should be owned by every bank wishing to succeed in international business.

This is even more actuality in the modern Ukrainian market, as a deep structural restructuring of foreign economic activity of our country requires appropriate changes in the work of banks in all the diversity of their external and internal ties.

The formation of the currency market in Ukraine has its own specific character, which is to preserve the still very high degree of its centralization. This is due to the limited volume of currency resources in the country as a whole and, in particular, from authorized banks with insufficiently established contacts of honey by authorized banks, due to the fact that the system of credit relations in the centralized economy was based on a vertical principle.

The implementation of the proposed measures will not only save the client base, but also significantly expand it, increase the volume of borrowed funds, improve the structure of the deposit portfolio in terms of its value and liquidity, and reach a new level of quality servicing of currency services in Ukraine.